

Запорізький національний університет

**ТЕМИ СЕМІНАРІВ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кафедра журналістики

2020

Семінарське заняття №1

2 год.

Періодизація історії української журналістики

1. Концепції розвитку української преси. Наявні періодизації.
2. Вимоги до преси (за І.Франком та погляди сучасників).
3. Проблеми періодизації історії журналістики в наукових колах.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики XIX століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Трачук Т. До витоків української науки про журналістику // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2003. – Том 13. – С. 82-89 [Наявний електронний ресурс].
4. Нечиталюк М. Проблеми вивчення історії української журналістики (Деякі підсумки на перспективу) // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – Вип. 21. – Львів, 2001 [Наявний електронний ресурс].
5. Романюк М. Здобутки і прорахунки дослідників української преси: погляд у XXI ст. – Л., 2001. – 10 с., Романюк М. Історія української преси: проблеми періодизації // Зб. пр. Науково-дослідного центру періодики. – Л., 1994. – Вип. 1. – 24 с [Наявний електронний ресурс].

Семінарське заняття №2

2 год.

Харківська журналістика 1810 – 1820-х років

1. “Харьковский демокрит” – гумористично-сатиричне видання. Василь Маслович – видавець журналу. Програма часопису. Рубрики. Автори. Причина припинення.

2. “Украинский вестник”. Загальна характеристика. Рубрики. Художня література в журналі. Значення журналу.

3. “Украинский домовод” – перший у підросійській Україні галузевий журнал. Федір Пільгер, його роль у виданні. Загальна характеристика журналу та причини його закриття.

4. “Харьковских известий”. Андрій Вербицький як видавець. Структура газети, її спрямованість, авторські матеріали. Припинення видання.

5. “Украинский журнал”. Загальна характеристика. Основні тематичні напрями журнальних матеріалів: науковий, релігійно-містичний, художня література, критика. Причини припинення

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.

2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.

3. Михайлин І. Л. Нарис історія журналістики Харківської губернії. 1812-1917. – Х.: Колорит, 2007. – 366 с.

4. «Харьковский Демокрит» // <http://kharkov.vbelous.net/demokrit.htm>

5. Лещенко П. “Харьковский демокрит” // Радянське літературознавство. – 1957. – № 4. – С. 84-96.

6. Лещенко П. Перші спроби літературної критики // Радянське літературознавство. – 1961. – № 6. – С. 108-115.

6. Парамонов Андрій. Из утраченных лиц: Харьковский баснописец В.Г.Маслович // http://ysadba.rider.com.ua/gallery1_5.html

7. Радіонова Н. Журнал як форма соціокультурної комунікації на Слобожанщині ХІХ століття // Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури. – 2005. – № 50. http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_50/Radionova.htm

8. ФедченкоМ. Початки журналістики у Харкові (1812-1816) // Наукові записки Київ. ун-ту, 1959. – Вип.1.

Семінарське заняття №3

2 год.

Альманах Є. Гребінки “Ластівка”. Харківські альманахи “Сніп” та “Молодик”

1. Діяльність Г. Квітки в справі організації українського журналу.
2. Загальна характеристика альманаху Є. Гребінки “Ластівка”.
Наповнення видання. В. Белінський про “Ластівку”. Значення альманаху.
3. Харківська школа романтиків на початку 1840-х років.
4. Загальна характеристика альманаху “Сніп”.
5. Загальна характеристика альманаху “Молодик”.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Михайлин І. Л. Нарис історія журналістики Харківської губернії. 1812-1917. – Х.: Колорит, 2007. – 366 с.
4. Гребінка Є. Твори: У 3 т. – К.: Наукова думка, 1981.
5. Федченко М. Українські альманахи 30-х років ХІХ ст.: // Рад. літературознавство. – 1967. – № 2.

Семінарське заняття №4

2 год.

Журнал “Основа” та його роль у розвитку української журналістики

1. Історія створення видання, програма, редактор та керівне ядро “Основи”.
2. Літературна діяльність Т.Шевченка, Марка Вовчка, П.Куліша у журналі.
3. Наукові, публіцистичні та літературно-критичні матеріали в “Основі” (М.Костомаров, П.Куліш, В.Антонович).
4. Причини запізненої появи номерів видання.
5. Припинення журналу та роль в історії журналістики.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Бернштейн М. Журнал «Основа» і український літературний процес кінця 50-60-х рр.. ХІХ ст. – К., 1959.
4. Дудко В. Хронологія видання журналу «Основа» http://shron.chtyvo.org.ua/Dudko_Viktor/Khronolohiia_vydannia_zhurnalu_Osnova.pdf
5. Дудко В. Журнал «Основа» як проект петербурзької української громади <http://www.historians.in.ua/index.php/en/statti/456-viktor-dudko-zhurnal-osnova-iak-proekt-peterburzkoj-ukrainskoi-hromady>

Семінарське заняття 5

Історичні передумови та розвиток української журналістики на Західній Україні 2 год.

1. Українство в Австрії: національне питання в імперії та реформаторська діяльність Марії Терезії і Йосифа II.
2. Австрійська революція 1848 року. “Весна народів”. Національно-визвольний рух українців.
3. Чинники національного українського відродження в Галичині.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики XIX століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Революція 1848-1849 рр. в Австрійській імперії та український національно-визвольний рух // <http://ukrmap.su/uk-uh9/1038.html>
4. Т. Ю. Земерова, І. М. Скирда "Практичний довідник з історії України". Весна, Харків, 2009.
5. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848-1849 рр. в Австрійській імперії // http://edufuture.biz/index.php?title=Національно-визвольний_рух_на_західноукраїнських_землях_під_час_революції_1848—1849_рр._в_Австрійській_імперії

Семінарське заняття №6

2 год.

Газета “Зоря Галицька” і “Слово”

1. Головна Руська Рада і створення “Зорі Галицької”. Редагування А. Павенцького.
2. “Зоря Галицька” у власності Ставропігійського інституту. Редактор І. Гушалевич від народництва до москвофільства.
3. Б. Дідицький і М. Савчинський як редактори. Занепад часопису та його засади.
4. Заснова “Слова”, джерела фінансування. Матеріали газети, їх автори. Занепад “Слова”.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Михайлин І. Л. Нарис історія журналістики Харківської губернії. 1812-1917. – Х.: Колорит, 2007. – 366 с.
4. Франко І. Іван Гушалевич // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – К., 1982. – Т. 35. – С. 73.
5. <http://www.rulex.ru/>
6. Нечиталюк М. «Зоря Галицька» з погляду сучасного пресознавства // Українська періодика: історія і сучасність. – Л., 1999.

Семінарське заняття 7

2 год.

Народовська журналістика

Газети “Батьківщина”, “Діло”. Історія журналу “Зоря”. Газета “Буковина”

1. Юліан Романчук як засновник газети «Батьківщина». Орієнтація газети. Матеріали. Автори. Припинення видання
2. Виникнення газети «Діло». В.Барвінський як перший редактор.
3. Співпраця І.Франка з «Ділом» : публіцистичні та художні твори. Причини припинення співробітництва з газетою. Причина припинення видання.
4. Заснування журналу «Зоря». І. Франко в журналі. «Зоря» у власності НТШ. Василь Лукич – редактор.
5. Газета «Буковина» під керівництвом О.-Ю. Федьковича. Наповнення видання. Припинення.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Возняк М. Століття “Зорі” Маркіяна Шашкевича // Діло. – 1934. – 5 травня.
4. Трусевич С. Суспільно-політичний рух у Східній Галичині в 50-70-х роках ХІХ ст. – К., 1978.
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. – К., 1996.
6. Хімяк О. [Газета “Діло” та її вплив на формування політичної свідомості українців галичини.](http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/25732/09-Khimiak.pdf?sequence=3) Електронний ресурс // <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/25732/09-Khimiak.pdf?sequence=3>
7. Дорожинська М. ХРОНІКА ДІЯЛЬНОСТІ НАРОДОВСЬКИХ ТОВАРИСТВ ГАЛИЧИНИ НА СТОРІНКАХ ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ “БАТЬКІВЩИНА” (1879–1896) // <http://istznu.org/page/issues/36/dorozhinska.pdf>

Семінарське заняття №8

2 год.

Журнали “Світ” і “Народ”. Журнал І. Франка “Житє і слово”

1. Іван Белей та І.Франко – організатори журналу “Світ”. Участь І.Франка в журналі “Світ”. Основні рубрики та автори.
2. Причини припинення і значення видання.
3. Журнал “Народ”. М. Павлик як редактор. І.Франко в журналі. Рубрики, автори та матеріали на шпальтах журналу “Народ”.
4. Журнал “Житє і слово” як трибуна І. Франка: історія створення, періоди розвитку, тип видання, програма, основні рубрики та автори, значення в історії української журналістики.

Література

1. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
2. Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Бутрин М. До цензурної історії журналу “Світ” // Українське літературознавство. – 1970. – № 11. – С. 34-38.
4. Мороз О. Іван Франко. Семінарій. — К.: Радянська школа, 1966.
5. Франко І. Кілька слів о тім, як упорядкувати і провадити наші людські видавництва // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. — К, 1986. — Т. 45. — С.187-203.
6. Гундорова Т. Франко — не каменярь. — Мельбурн. — 1996.
7. Маляренко Л. Іван Франко – редактор. – Л., 1970.
8. Анна ФЕДУН. ВНЕСОК ФРАНКА У РЕДАКТОРСЬКУ, ЖУРНАЛІСТСЬКУ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ // [HTTP://PRIMA.FRANKO.LVIV.UA/FACULTY/JUR/STUDCONF2006/KONFERENCE_SPEECHIFICATION_FEDUN.HTM](http://PRIMA.FRANKO.LVIV.UA/FACULTY/JUR/STUDCONF2006/KONFERENCE_SPEECHIFICATION_FEDUN.HTM)
9. [Ярослав Грицак](http://journ.lnu.edu.ua/publications/zbirnyk07/Zbirnyk07_Grycak.htm) ФРАНКО І ЙОГО ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У 1881-1886 РОКАХ // http://journ.lnu.edu.ua/publications/zbirnyk07/Zbirnyk07_Grycak.htm